

DEBRECENI FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA: A MAGYAR IRODALMI ÖNKÉPZŐ-TÁRSULAT.

Szerkesztőség: Burgundia-utca 9. sz.

Kiadóhivatal: Főiskola.

Megjelenik havonként kétszer.

Felelős szerkesztő:

SZARKA LAJOS.

Főmunkatárs:

Baja Mihály, Szávay Zoltán.

Kiadóhivatali főnök:

Kun-Szabó Gyula.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 4 korona.

Fél évre 2 „

Egyetemi és akadémiai polgároknak, önképző-
köröknek:

Egész évre 3 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

Csokonairól.

Hogy Csokonai születési évfordulójának megünnepléséhez készültünk, kérést intéztünk országos nevű írónk, egykor Magyar Irodalmi Társulatunknak is tagja: Szana Tamáshoz, hogy mint akit társulatunkhoz mult emlékek kötnek, úgy is mint ki a költőnk is kiváló életirója, bennünket és lapunkat egy Csokonairól szóló dolgozattal megajándékozni sziveskedjék. Az eredmény egy levél volt. Különböző okoknál fogva kérésünknek nem tehetett eleget, — sajnáljuk, — de a levél úgy is mint önbírálat, úgy is mint Csokonainak méltatása és megbecsülése egy egész kis dolgozat, mely lapunknak csak diszére lehet.

Nemsokára négy évtizede lesz, hogy Csokonairól szóló könyvemet megírtam. Megírtam az ifjuság lelkesedésével s egyuttal nem kisfoku hiányával annak a nagyobb foku elmélyedésnek, mely csak az érettebb kornak sajátja. Ha most kellene véleményt mondanom Debrecen nagy költőjéről, bizonyára nem egy pontot illetőleg másképp nyilatkoznám. Bevallom ezt őszintén, bár újabb időben keveset foglalkoztam irodalmi tanulmányokkal s Csokonait is koronként inkább csak szórakozás, mint kritika céljából vettem elő nyugodtabb óráimban

Hátha még arra szánhattam volna magamat, hogy tisztább szemmel, szélesebb látókörrrel s a milieu nagyobb ismeretével tanulmányozhassam! Mennyit nyerhetett volna szemeimben annak az

isten különös kegyelméből való poétának az alakja, ki a legkülönbözőbb irodalmi áramlatok között, a külföld mestereinek szeretetteljes tanulmányozása mellett is magyar tudott maradni! Magyar érzületben, gondolkozása módjában, a kifejezésnek minden formájában. Mennyire tudnám élvezni most nemes egyszerűségét és naturalizmusát, mikor a külföld irói lépten-nyomon újabb oktatást adnak abból, hogy mennyit szabad és mennyit nem szabad merni a naturalista poétának! Aztán népiességét is jobban értékelném, midőn az újabb költői generáció idegen ösvényeken való tévelygését napról-napra újabb példákban kell látnom.

Mindezt csak hirtelenében jegyzem ide, s ujlag hangsúlyozom, hogy Csokonaival már esztendőök óta nem foglalkoztam. Mennyi új vonást találhatnék munkáiban most, ha időm volna és nyugalmam az elmélyedésre! De fájdalom, mindkettő hiányzik. S ez a kinyilatkoztatás, úgy hiszem, megadja a választ az ön megtisztelő, kedves soraira

Szép ünnepükön, Csokonai születésének évfordulóján, szívben és lélekben önök közt leszek, abban a kedves körben, melyre még most is szeretettel emlékezem vissza; de azt, hogy alkalmi lapjokba Csokonairól, munkáinak tüzetesebb áttanulmányozása nélkül, itélkezsem: nincs bátorságom.

Szana Tamás.

Nyargaló szekerek.

I.

Gyermekfővel, fúrge lábbal,
Ördögszekér módjára
Kiperdültem vissongatva
Széles utca porába.
Elrohanó szekereknek
Saroglyáját megkaptam,
A szekérral, porral, széllal
Hajrá! versenyt futottam.

Édes anyám kegyetlenül
Elhegedült miatta;
Vásott fiát korda közé
Kötélszárral kapatta.
Ha vasárnap végigríttam
Három utca házsorát:
Hétfőn reggel — újra hajrá!
Vágtam Debrecen porát!

Furcsa ösztön egyre sarkalt
Nyargaló szekér után.
S rám csaholó nagy kutyák közt
Bolond pályám csak futám.
Nadrág szakadt, talpam hasadt,
Orrom vére megeredt,
S piros arccal, száz kudareccal
Kergetteu a szekeret!

II.

Bár az utcát odahagytam
S fejem lágya már benőtt:
Régi bolond ösztönömnek
Hódolok mint azelőtt.
Ujra járom a bolondját,
Szakadatlan, egyedül, —
Édes anyám, igaz, most már
Még csak el sem hegedül.

Kergetek egy aranyszeggel,
Aranyfából kirakott,
Tűzokádó paripáktól

Vont gyönyörű fogatot.
Fehér felleg, ezüsl fátyol
Gömbölyödik utána. . . .
Végzetellen, gondolatgyors
Uj szekerem futása.

Három táltos paripája
Rugja a sok csillagot!
S amikor már majd elérem:
Ujra hoppon, itt hagyott!
Saroglyáját, bár akarnám,
Megragadni nem tudom!
Összekékült agygyal-fővel
Ténfergek a féluton.

Hej, ha ezt az aranyfából,
Aranyszeggel kirakott,
Tűzokádó paripáktól
Vont gyönyörű fogatot:
A dicsőség égberontó
Kocsiját én valaha
Utólélném, megragadnám —
Bárha szívem szakadna!

Nyaka közé cserdíténék
Három táltos lovamnak,
Bevágatnék a mennyégbe!
Ott szaggatnék magamnak
Sok ragyogó csillag-gyöngyöt
S leszórnám a földre, le,
Hadd szednék föl s ragyognának
A szegények ott vele!

Óh mert égbetörni: száznak
Egyszerre, nem adatott!
Millió közt egy eléri
Azt a dicső fogatot;
Mig a többi — köztük én is —
Szárnyaszegve hull a porba. . . .
S holttestén át ezer száguld
Ki az égbe, ki pokolba.

Oláh Gábor.

Hadüzenet-e hát csakugyan?

Ismeretes mindnyájunk előtt az a különböző irányokban kifejtett, de egységes célt szolgáló, mind szélesebb körben mozgó s mind nagyobb hullámokat vető, nemcsak a joghallgatók, de a debreceni társadalom körében és méltánylásában is mind inkább hódító, sok hűhó nélkül már eddig is oly szép eredményeket feltűntető mozgalom,

mely a joghallgatók körében újabb időben megindult.

E-mozgalommal szemben hovatovább általánosabbá kezd lenni, különösen a hittanhallgatók részéről, hogy az egyenesen ellenük van, hogy az a debreceni ifjuság egységének megbontására és megrontására született, hogy annak

célja a jog- és hittanhallgató ifjúságnak két részre, pedig táborba való szakítása és osztása, sőt a hittanhallgatók legközelebbi ismerkedési estélyén, mikor egy kötelességszerű dolga által egy pillanatra oda vitt joghallgató dolga végeztével minden marasztalás dacára távozni akart és távozott, a tüntetés gyanánt is felfogható, de az adott esetben ily tartalommal tényleg nem bíró jelenet hatása alatt az akadémiának egy nagy theologus férfia maga is oda nyilatkozott: Hja, nincs benne a programmban.

Sajnáljuk, hogy az a református hittanhallgatóság, mely velünk együtt és karöltve lesz hivatva munkálni egyházunk javát és érdekeit, úgy gondolkozik, hogy már abban a korban, midőn a szívnek az élet által meg nem mérgezett szeretettel kell telve lennie, el akarjuk őket vetni, meg akarjuk őket tagadni, ki akarjuk őket taszítani; még inkább sajnáljuk, hogy ily véleményével oly tekintélyes férfi szankcionálja balhiedelmüket.

Hát csakugyan nem volna elve annak a mozgalomnak a jog- és hittanhallgatók békéjének, barátságának, egyetértésének fenntartása és erősítése? Hát csakugyan nem volna benne abban a programmban egymásnak megbecsülése és szeretete? Sőt a jogászság tevékenységének eszméje és mozgó eleme ép az ellenkező lenne?

Bajosan alapozható hit, nehezen igazolható állítás.

Hiszen mi annak a mozgalomnak a célja?

Debrecen jogászsága éveken keresztül a saját érdekhatárán túl eső területeken állította munkába erőit. Az általános ifjúsági, a nagy országos politika voltak azok a mezők, ahol tenni, munkálkodni hálásnak, amelyen érvényesülni duzzadó erejéhez méltónak tartotta. S míg így más talu határában dolgozott, az alatt saját mezőségén, ha nem is erő, — abból telt volna, — de idő hiánya miatt nem ért rá tenni. Ott az élet veszőnek indult, pusztulóba ment, maradt a föld évről-évre ugarnak s ha mit termett, virág volt csak: — szóvirág.

Ezt a parlag határt, saját mezőt munkába venni, gyümölcsözésre hozni, azon a joghallgatók érdekeit munkálni és érvényre juttatni, anyagi viszonyain könnyíteni, társadalmi helyzetén emelni, őket, mint élethivatást végző szövet a társadalom testébe és szervezetébe beilleszteni s mint ilyet elismertetni, a későbbi jogász-nemze-

dékek szebb jövőjének alapjait lerakni és e jövőt biztosítani: ez a joghallgatók körében megindult mozgalomnak a feladata s e célt szolgálja a mozgalom ma már — hála Istennek — a kezdet salakjaitól megtisztultán, sok buzgalommal, szép eredménnyel. Ez a program.

Való: ebben a programmban nincs benne a hittanhallgatókkal való ölekezés, a velők való összefogás. E mező külön határba esik s rajta munkálkodni tisztán a jogászság érdeke és feladata. Nem hívtak tehát, azonban ha összefogásra szólították is, lennének-e oly nagylelkűek, hogy erőiket e célok szolgálatára szenteljék és áldozzák? Nem hagy-e sok kívánni valót saját érdekeik munkálása is és hívják-e oda a jogász ifjúságot? Hívták-e csak a legközelebbi ismerkedési estélyre is, holott az a jogászság is büszkén mondja magát reformátusnak, holott az az estély nemcsak ismerkedési est, de a reformációnak is ünneplése volt? Az e téren való egyesülés tehát nincs benne a programmban s azt mint természet és észellenest kívánni sem lehet. De nincs benne az ellenkező sem. Nincs benne a szeretetlenség, szétszakadás, huza-vona és viszály, sem mint cél, sem mint folyomány. Ahol az érdekkörök egymást, vagy amennyiben egymást fedik, ott működhetnek egységesen és együttesen továbbra is, a saját háza előtt pedig seper ki-ki maga. Egyébiránt a debreceni ifjúság megmarad továbbra is egy egységes nagy hegynek, csak hogy ezentúl két csucsa lesz. Hogy melyik lássék messzebbre, ez csak a csucsokat képviselőkön áll.

Hogy aztán van-e ellentét és ellenszenv a joghallgatók és hittanhallgatók között, az már más kérdés. De ez ellentétet nem a joghallgatók ezen mozgalma teremtette, nem is azzal kapcsolatban merült fel. Régi hiba, öreg hiba, melynek megszűnésére magam is sokszor koccintottam már, úgy látszik, hiába.

Nem hadüzenet hát az a mozgalom, melyet egyesek a joghallgatók érdekében megindítottak. Vagy ha hadüzenet, legfennebb azon régi rendszer ellen az, melynek világításában a vezetők nagyoknak, a debreceni jogászság fényesnek látszott, de amelynek levegőjében sorvadtt, romlott napról-napra odáig, hogy bizony nagy munkát kell végeznie a mozgalomnak, hogy még egyszer lábra tudja állítani.

Szarka Lajos.

3*

A jogászok természetrajza.

(A nov. 8-iki jogász matinén fölolvasta a szerző.)

Mikor felszólítottak, hogy a joghallgatóknak e matinéján felolvassak, a legnagyobb zavarban voltam; nem tudtam, hogy tulajdonképen miről is olvassak fel. Megfordult agyamban a politikai helyzettől kezdve egészen a kínai császárok történetéig minden, de csak nem voltam megelégedve. Végre is eszembe jutott, hogy nekem tulajdonképen már korai ifjúságomtól, másfél éves koromtól kezdve kiváló természetrajztudósi hajlamaim vannak. Már ebben az időben oly erővel léptek fel e hajlamok, hogy például összes játéklövaimat és bárányaimat darabokra szedtem, hogy könnyebben tanulmányozhassam. Midőn ezek eszembe jutottak, azonnal elhatároztam, hogy természetrajzi értekezést fogok írni, még pedig alkalomszerűen a jogászokról.

Önök bizonyára gyakran láttak már eleven jogászt és így látszólag jól ismerik őket, mégis milyen ellentétes nézetekkel bírnak róluk. Könnyű is a jogászokat ismerni, mert hiszen mindenütt jelen vannak: a színházban, kávéházban, banketeken, bálokban, szük-, zárt- és nyíltkörű táncmulatságokban, ló-, kerékpár- és egyéb versenyeken, tennisz és másféle klubokban, az összes elképzelhető utcákon és tereken, sőt néha a tanórákon is.

Épen ezért azzal vádolnak bennünket, hogy örökké a kávéházakban, klubokban és utcákon élünk, egyszerűen hogy nem érezzük át jövőendő életpályánk nehézségeit

Pedig dehogy is nem! Hisz' ép az a baj, hogy nagyon is átérezzük, Tulajdonképen mi is a mi hivatásunk? Oh, ki ne tudná azt! Mi vagyunk a „haza leendő oszlopai“. S most azt kérдем önöktől, vajjon nem szivesebben alkalmaznak-e bennünket majdan oszlopoknak, ha már a sorstól „jó bizonyítványokkal“ rendelkezünk, hogy az utca, azaz a „szabad ég“ hideg és meleg éghajlata alatt edződünk meg. És azt is beláthatja mindenki, hogy azért, hogy ezen „oszlophivatásnak“ könnyebben megfelelhessünk, csak azért vagyunk mi annyi klub és egyesület oszlopos tagjai.

És mik vagyunk mi még? Zöld hajtások a haza szent törzsén, hogy majd belőlünk is jó törzs váljék. Nos, ezek után ki kételkednék abban, hogy csak a haza végtelen tiszteletéből és leendő hivatásunk szeretetéből vagyunk annyi kávéház „törzsvendégei“?!

Nem kell azt gondolni, hogy mi az életnek ebben a nagy próbaküzdelmében egészen elprózasodtunk. Oh, nem. Nekünk azért egész lágy a szívünk és telve van a sorstól, de főleg a leányszemektől vésett rovásokkal. Oh, bár szívünk e rovátkaikat nem mutathatom is meg tanubizonyoságul, de elég bizonyítékot nyújtanak erről a kollégium padjai!

Főleg a bájos lányhallgatósággal szeretném megismertetni, hogy tulajdonképen milyen is a jogász, mert ép ők ismernek bennünket legkevésbé, hiszen mindenünnen ellentétes nézeteket hallanak felőlünk. Az újságokból örökké az utcán és mulatságokban időző, tétlen, komolyabb munkára képtelen hadnak képzelnek bennünket, viszont saját lapunk, a „Főiskolai Lapok“, mindig dolgoz, munkás, csak nemes, célokért hevülő egyéneknek rajzol valamennyiönket; a mamák, azok egyenesen mumusokként tüntetnek fel minket, míg egyes hasonlókorú lánybarátnők hajlandók volnának bennünket inkább az angyalokkal azonosítani. Talán felesleges is mondanom, hogy én — mint mindig, úgy most is — a leányok pártján vagyok és a jogászokat én is az angyalok közé sorozom. Itt kitérőleg megjegyzem, hogy én az angyalokat ilyenformán két főcsoportba osztom, u. m.: először az „arkangyalok“, ezek az égben laknak, másodsor a „sarkangyalok“, ezek pedig leginkább az utcasarkokon időznek, és a közönséges életben „joghallgató“ név alatt ismeretesek.

Most tehát, azt hiszem, áttérhetek felolvasásom tulajdonképeni tárgyára, a jogászok életének ismertetésére. Megemlítem, hogy nem fogom követni azt a régi, tudományos világban elfogadott felosztást, mely az emberiséget saját fő ütőkártyái szerint zöld-ász, tök-ász, makk-ász és jog-ász-ra osztályozza. Én a jogászoknak, mint ilyeneknek életében 5 korszakot különböztetek meg, amelyek nélkül a jogász el sem képzelhető. Ez az 5 korszak pedig a következő:

- I. A jogász beiratkozik.
- II. A jogász figyel.
- III. A jogász padot farag.
- IV. A jogász mulat, végül és utoljára:
- V. A jogász tanul.

Ez a legutolsó, a reáfordított idő rövidsége

miatt, talán korszaknak nem is nevezhető időmennyiség s csak egyes egyéneknél szokott és ott is csak rend és természetellenes tüneményként rövid időre fellépni, de azért, mint néha előforduló valamit, kénytelen voltam osztályozásomba felvenni.

Vegyük most a korszakokat sorba.

I. A jogász beiratkozik. Amint a jogász elhagyja a gimnázium padjait, mindjárt ő maga is meg van róla győződve, hogy most egész különleges jogokkal bíró személyiség, mint ezt neve is mutatja.

Ugyanis ez a szó „jogász”, minden esetre oly egyént jelöl, akinek bizonyos jogai vannak. Ilyen különleges jogai a jogászoknak például, hogy 3 centiméterrel magasabb gallért hordhat, mint más, hogy bajuszát 4 hónappal azelőtt kipödörheti, mielőtt más embertársa rajta a bajusznak halvány nyomait is képes volna felfedezni, hogy haját tetzés szerint jobbra-balra, vagy keresztbe fésülheti, hogy bottal járhat, szivarozhat és a kávéházakat látogathatja. Ezeket a jogokat a jogász minél nagyobb mértékben igyekszik gyakorolni, hogy ezáltal magát más embertársaitól lehetőleg megkülönböztesse. Ez a megkülönböztetés ilyenformán nagy mértékben sikerül is neki.

Igy a kezdő jogász, mihelyt beiratkozott, vásárol egy lehetőleg súlyos sétapálcát, hogy kopogásával az emberek figyelmét könnyebben magára terelhesse, ezenkívül vesz 6 darab 9 centiméteres gallért, néhány színes kézelőt és egy pár ríktó színű nyakkendőt. Ezután indexét kezében tartva, hogy lehetőleg mindenki lássa, súlyos kopogással végig megy néhányszor a Piac-utcán. Mikor aztán már azt hiszi, hogy mindenki őt nézi, akkor betér egy dohánytőzsdébe és vesz néhány szivart. Igy felfegyverkezve, beül a kávéházba, közvetlenül az ablak mellé és vigan füstölve, nagyuri előkelőséggel vizsgálja az előtte kavargó tömeget. Ezen tömeg érettebb elemei látják ugyan róla, hogy a szivar nehezeére esik, hogy jobb szeretné eldobni, de azért ő nagyuri fesztelenséggel füstöl tovább, miközben így gondolkodik: „Szegény világ! hozzám képest milyen kicsike vagy!”

Ezután következik a második korszak, mikor a jogász figyel. Ez csak olyan „átmeneti korszak”, időtartama félórától egészen 4 óráig terjed, de ennél tovább soha. Olyan ez, mint mikor a kis gyermeknek foga jön: bármennyire fájdalmas és kellemetlen is, mégis keresztül kell rajta esni. Ez

alatt a korszak alatt a jogász eltökéli magát, hogy soha egy órát sem mulaszt és hogy minden órán lelkiismeretesen figyel. Ezen elhatározást rövid ideig tartó tett követi. Erről a korszakról legfeljebb a nagyon tisztelt professzorok tudnának többet mondani, de azt hiszem, hogy ők is osztják nézeteimet. Igy hát csak azt teszem még hozzá, hogy e korszak egyeseknél teljesen hiányzik és ezzel azt hiszem, hogy ezt az átmeneti időszakot teljesen ismertettem.

Most következik a legaranyosabb korszak, mikor a jogász padot farag.

Önök, bájos leányhallgatóság, nem is tudják, hogy mennyi bosszúságot szereznek kedves tanárainknak. Ugyanis ez a jogászok előtt a legkedvesebb, a professzorok előtt pedig legkiállhatatlanabb korszak, szoros összefüggésben van a jogász belső világával, e belső világ pedig önökkel. Ugyanis a jogász szíve olyan könnyen sérthető, mint a leglágyabb viasz, már pedig a leányszemek gyakran sértik meg az ilyen lágy sziveket. Tehát ha a jogásznak a szíve fáj, akkor vesz egy nagy, éles kést, és egyszerre megszűnnek fájdalmai; nem azzal szünteti meg ezeket, hogy a kést szívébe szurja, óh nem. A jogász már tanul egészségtant és így bizonyára tudja, hogy az efféle dolog cseppet sem egészséges, sőt a legnagyobb mértékben fájdalmasnak mondható és ha már így áll a dolog, okosabb dolgot is tud művelni a késsel: bevési a kedves nevét a padba; minél mélyebben és láthatóbban, annál jobb. Rajzolhat, azaz faraghat aztán mellé ékes megszólításokat, diszítésképen lángoló és nyíllal átlótt sziveket és így tovább. Ha nem fér az egyik irányba, akkor farag a másik irányba. Ha nem fér az egyik padra, sebaj, a következő órán máshová ül az illető és így lassanként az összes padok ékesek, leánynevektől ragyogók lesznek. Innen van az, hogy ha egy kollégiumi tanterem padjait megnézzük, akkor egy teljes felsőbb és alsóbb leányiskolai névsor fogad bennünket. A professzorok természetesen ennek sem látják a poétikus oldalát, ők csak az elrontott padot nézik, pedig ha én nekik volnék, behoznám a kötelező padfaragást, minthogy aki padot farag, az okvetlen lágy szívé, aki lágy szívé az mindenestre jó is, aki pedig jó, az bizonyára igyekezni fog tanárai jóindulatát és figyelmét magára vonni. Innen van az, hogy a legtöbb padfaragónak tényleg sikerült is tanárainak, ha nem is a jóindulatát, de legalább a figyelmét magára terelni.

Láttuk, hogy milyen a jogász, mikor padot farag, most lássuk milyen, amikor mulat.

Arra, hogy a jogász mulathasson, alkalmas hely, idő és alkalom szükséges. Helyet találni széles Debrecenben eleget, időnek alkalmas reggeli 6 órától éjfél után 6 óráig bármely óra, perc, vagy másodperc, hátra van még az alkalom. Ilyen alkalmat pedig bőven nyújt az, hogy a mi jó főiskolánkban hej! van számos egyesület és mind-egyikben nagy tisztikar: elnök, alelnök, titkár főjegyző, aljegyző, főpénztáros, alpénztáros, főellenőr, alellenőr, főkönyvtáros, alkönyvtáros, összesen tehát néhány tucat, választással betöltendő állás és minden választást néhány bankett szokott követni. Gonosz nyelvek állítása szerint ezeket az egyesületeket egyenesen a bankettek kedvéért csinálták, de ez, tisztelt hallgatóság, rágalom, mert van az akadémián még olyan egyesület is, mely nem csupán a bankettekért áll fenn. Így tehát, mint láttuk hely, idő és alkalom van bőven, most már csak magukról a bankettekről kell néhány szót szólnon. A banketthez magán a jogászon kívül 3 dolog szükséges: innivaló, dikciók és végül nóták. Az innivalóról felesleges is beszélnem, mert ez oly csekély mennyiségben szokott elfogyni, hogy említésre sem érdemes. Ezért ezt meg sem említem, hanem áttérek a beszédekre. A banketteken mondott felköszöntők annyiban különböznek a rendes beszédektől, hogy míg a rendes beszédnek 3 főrésze van: eleje, közepe és vége, addig az ilyen felköszöntőknek se eleje, se közepe, se vége.

Általában az ilyen beszédeknek 2 faja van, u. m.: rövid és hosszú. A rövid beszédekben kevés szóval keveset mondanak, a hosszukban sok szóval semmit. Egyéb különbség a kettő közt nincs. Miután a beszédekről szoltam, most áttérhetnék a nótákra. Itt csodálatos egyöntetűséget tapasztalunk. Ugyanis miután először egymást biztatják, hogy nem kell félni, hiszen nem ütik a jogászt agyon, azután.... egyhangulag kijelentik,

hogy csak egy kis lány van a világon, és ez az ő galambjuk, kit csodálatos egyöntetűséggel valamennyien a temetőben láttak meg először. Megjegyzendő hogy dacára ennek a közös ideálnak, rajtuk a féltékenységnek legcsekélyebb jeleit sem tapasztalhatjuk. Azután egy bizonyos Kati nevű leányzót szólítgatnak, de ez nem hallgat rájuk, Ezért őt kellőképpen megátkozva, közös kérést intéznek édes anyjukhoz bizonyos extra ruha irányában. E kérésüket kellőképpen indokolva, a Csap-utcán véges-végig haladnak és áttérnek földrajzi ismereteikre, midőn ugyanis a túl a Dunán Baranyában létező viszonyokat alapos földrajzi tájékozottsággal fejtegetik. E fejtegetések után a csongorádi bíró lányát, Mariskát erős kifakadásokkal illetik, egyuttal a fecskéket különböző megbizásokkal látva el, együttesen észlelik, hogy mindnyájan egy helyről származnak, ahol tudniillik az a csillag ragyog. És ez így folyik tovább, mignem a bankett vége felé szomoruan ébrednek öntudatra, és minden szépitgetés nélkül. hogy részeg vagyok rózsám, mint a csap és ezt az észrevételt azzal az őszinte vallomással zárják be, hogy „tegnap is ma jöttem haza, ma is holnap megyek haza“!

Ezen vallomás igazságában megnyugodva, tényleg széteszlanak.

Hátra volna még az, hogy arról a korszakról is szóljak néhány szót, mikor a jogász tanul, de azt hiszem, hogy a tisztelt hallgatóság elengedi nekem ennek a mesebeli ritkaságnak az ismeretetését, már csak annál is inkább, minthogy mint kezdő jogász e téren egyáltalán semmi tapasztalattal sem bírok.

Most már azt hiszem, hogy a tárgyat és a hallgatóság figyelmét teljesen kimerítettem. Láthatták felolvasásomból, hogy a jogász élete csupa öröm, hogy mindig, minden percben csak mulat, de azért legjobban még is akkor mulat, mikor saját matinéján ilyen bájos hallgatóságot lát

Szávay Zoltán.

Dalok egy fekete szemű leányhoz.¹

Egy szó.

*Könnyedén százszor is kimondod
Naponta ezt a szót talán,
Tán akkor is, ha elmerengve
Vissza emlékszel néha rám,
Derűs időknek alkonyán.*

*És én zihálva, szívszakadva
Esengem ezt az egy szavad;
Te föl kacagsz a sok siralmon,*

*S még ha szívem is megszakad,
Az egy szó — szivedben marad!*

*Mi szörnyű végzet, hogy ilyesmi
Egy egész életre kihat,
És vergődnünk kell mindhalálig
Egyetlen röpke szó miatt,
Egy ki **nem** mondott szó miatt.*

Mese.

*Mesélik: messze, túl a fjordokon,
Lakott régente egy halászegény.
Gond nélkül, csöndben éldegélt szegény,
Míg csakis hal akadt a horgokon.*

*Hálója egyszer gyöngybe ütközött,
És ő azóta csak kagylóra járt,*

*De míg kutatva szirtről-szirtre szállt,
Lebukott s eltűnt az örvény között.*

*.... Csak messziről, busongva éltemen
Nézek feléd. És úgy fölsír a lelkem,
Hogy végre egyszer igazgyöngyöt leltem,
Előttem van — s föl nem emelhetem.*

Gál Zoltán.

¹ Tíz aranyas pályadíjjal jutalmazott sorozat, melynek néhány költeményét szerző a joghallgatók matinéján olvasta föl.

Zarándoklás Kossuth apánk szegedi szobrához.

Első nap.

Még most is előttem áll a kép, amikor okt. 21-én utnak indultunk Debrecenből Szeged felé. Főnt gyülekeztünk már jókor reggel a széniori hivatalban s lelkes hangulat között biztattuk egymást az előttünk álló fáradságos nagy utra s ragyogó arccal, nótás kedvvel szorongattuk az itthon maradók kezeit, mintegy vigasztalásul, hogy ők nem jöhetnek velünk. Ott tüztük föl kalapunk mellé az árvalányhajat is, a Hortobágy e kedves vadvirágját, melynek minden szála mintha azt susogta volna, hogy csak előre bátran fiuk, alföld szülőttei, debreceni diákok!

Lent az öreg kollégium előtt már 7 óra után témédek nép gyült össze s kíváncsian, lelkesen szemlélte gyönyörű koszorunkat, mely bent az udvarban volt közszemlére kiállítva. Végre elérkezett az indulás ideje. Összegyülekeztünk a koszoru körül. Szeretett professzorunk, Csiky Lajos dékán áldó s az Urtól fáradságunkhoz kitartást esdő szavai után négyőnk fölvette a koszorut népmzeti színű tartójával s megindult a menet a Piac-utcán végig, kísérve a nagy sokaságtól, mely nem szünt meg bennünket s a hazát éljenezni, mint ahogy mi meg nem szüntünk dalolni: „Föl-föl vitézek a csatára, Kossuth Lajos azt üzenté!” Öregek és ifjak, nők és férfiak kendőiket lobogtatva álltak sorfalat a Piac-utcán végig. S hát még amely utánunk jött, kísérve bennünket! Egy egész néparadat volt az s mi örömkönnyekkel szemek-

ben láttuk a hazaszeretet e fölbuzdulását s a felénk hangzó áldó és lelkes szavakból meritettük az első táperőt a reánk következő viszontagságok elviseléséhez.

Igy értünk ki a város végire, hol Erdei Károly theologus meleg szavakkal bucsuztatta a visszatérő polgárságot az ifjuságtól. Majd előállott egy ősz, öreg ember, Zih Károly néptanító s könyvelt szemekkel bucsuzott tőlünk, fájlalva, hogy velünk nem tarthat.

S mi vállainkra vettük koszorunkat s kiadtuk a jelszót: előre! Szoboszló felé.

Hanem a koszoru nem volt oly könnyű, mint első pillanatra tetszett, úgy, hogy a legmarkosabb fiuk is alig egy pár dülőnyi ut után ugyancsak kiizzadtak alatta. Ekkor jött segítségünkre egy véletlen körülmény. Ugyanis, mellettünk közvetlen működött egy a szoboszlói országuttra szükséges kavics és homokhordó kis vasut, melynek hazafias mozdonyvezetője elszállította a koszorut egészen Szoboszló alá, két diákkal együtt, kik ott bennünket bevártak.

Első nap lévén, nagyszerűen haladtunk, úgy, hogy Szoboszló alá érkezve nemsokára látni lehetett az elébünk kiözönlő sokaságot, mely zászlókkal, dalolva közeledett felénk. A város alá érkezve, Szoboszló város derék polgármestere fogadott bennünket s meg is hívta az ifjuságot tiszteletünkre a város által rendezett ebédre, melyen Kovács Gyula orsz. képviselő s a város több jeles polgára is részt

vett. Itt kezdődött meg tulajdonképpen utunk, mely innen kezdve valóságos diadalmenet volt végig — egészen Szegedig. Itt üritették reánk az első pohár bort, éltetve az ifjuságot s benne a soha ki nem vesző s most különösebben felbuzdult honszerelmet!

A pompás ebéd elköltése után széniorunk: Harsányi Pál megköszönve a szives vendéglátást kiadta, a parancsot az indulásra. S hála a jó öreg polgármester intézkedésének, koszorunkat — mely saját udvarán volt kiállítva — a város forspontjára fölrakva, úgy két óra tájban utnak indultunk Kaba felé.

Időnk elég jó, bár kissé hűvös volt. S a csapat is jól haladt; igaz, hogy már ekkor egynémelyikünknek — nem készülve jól el minden eshetőségre — feltörte a csizma a lábát — s mindig volt egy-kettő, ki ott kuporgott a sarogló ában a koszoru mellett. . No de se baj! A hazáért mit nem szenvedtünk volna el.

Sethenyős este lett, mire Kaba alá érkeztünk. A kabaiak, élükön a jól megtermett főjegyzővel, négy kilométernyire jöttek ki elibénk s zeneszóval, nagy lelkesedéssel fogadtak bennünket. Itt már vacsorával vártak bennünket, sőt a jó kabaiak — azt hívén, hogy éjjelre is ott maradunk — már szállásról is gondoskodtak, elosztogatván bennünket egyes polgári családokhoz. Vacsora közben egy szép piros arcú kabai leányzó szép virágbokrétát adott át elnökünknek. Így indultunk aztán fáklyákkal, koszorunkat kocsira téve, P.-Ladány felé, hová este 10 óra tájban meg is érkeztünk, összetalálkozván az állomás előtt a vonatról ép akkor leszállott eperjesiekkel. A város alatt Eötvös főjegyző fogadott s üdvözölt bennünket, majd vacsorázní mentünk, hol Kiss Ferenc ref. lelkész mondott hazafias dikciót, melyet széniorunk s az eperjesi szónokok szavai követtek.

Jó későre járt az idő, mikorra nyugodni tértünk s kipihenve a nap fáradságait, reggel 7 órakor már utrakészen állottunk s 8 óra felé 22-én, csütörtökön már utban is voltunk ezuttal Karcag irányában.

Második nap.

Karcagon az ifjuság fogadott bennünket a város alatt s ugyancsak nagy lett örömünk, amikor bemenne az óriási nép sorfala között a városba, a nagyvendéglő lépcsőjén ott látjuk a mi kedves nádudvari képviselőnket, Papp Elek bátyánkat, Madarász Imre s a város polgármestere társaságában. A hazafias lelkesedést különösen szították az ő — ebéd közben elhangzott gyönyörű magyar dikcióik, mikre szónokaink, Harsányi, Erdei s az eperjesi Brózik és Lisznyai alig tudtak örömben válaszolni. Ebéd közben kedves meglepetésben volt részünk. Madarász Imréné ur-asszony, több karcagi honleánynyal együtt kedves kis — nemzetiszin szalaggal átkötött virágcsokrokat küldött az ifjuságnak, melyért Russ Zoltán eperjesi theol. mondott köszönetet.

Itt tapasztalták különösen az eperjesiek az ő vidékükön annyira ismeretlen romlatlan, igaz magyar vendégszeretetet. Különösen tetszett nekik Papp Elek bátyánk daliás magyar alakja s még jobban igaz honszeretettől áthatott, a németet végtelenül gyűlölő nemes magyar szive, lelke. Egyőnk-másőnk egyébbel is büszkélkedhetik, mint az ő magyaros

parolájával: kipirult, tüzes ajkunkra oly jól esett hegyesre kipödrött bajusza alul az a csók, mit szeretete jeléül s — nekünk — jutalmul adott.

Innen aztán Madarász Imre kedves urunk bátyánk gondoskodásából kocsin indultunk Kisujszállítás felé, hogy még estére 9 órára Turkevébe érjünk. Fele utján leszállva a kocsikról gyalog folytattuk utunkat, míg a Kisujszállítás alatt a függetlenségi kör elnökének üdvözlése után a városba bevonulva egy órai pihenőt tartottunk s utnak indulva Kisujszállítás és Turkeve között a kabai csárdánál összetalálkoztunk a derék turkeveikkel, a kunok ivadékaival, kik 5 km.-nyire kijöttek eléjük fáklyákkal, kocsikkal, az ujonnan alakult önk. tüzoltó-társulat diszben — s tele kulacscsal, jó meleg kalácscsal kínálgatták a fáradt vándorokat. Amint a menet megállott, Nagy István főjegyző gyújtó hatású beszéddel üdvözölte a fiatalságot, mire elnökünk Harsányi Pál felelt lelkesen.

A merre bevonultunk, a város — a legkisebb viskóig ki volt világítva, sőt egy helyen görögtűz is égett. Szóval a turkeveiek kitétek magukért, lelkesedtek is különösen a vacsora alkalmával, hol egymásután hangzottak el a szebbnél szebb hazafias dikciók, Czihát Károly polgármester, dr. Nagy István s dr. Kovács László ajkáról, melyekre illendő képpen feleltünk is, megköszönve a szives vendéglátást. Ugy éjjel után járt már az idő, mikor a nyugovásra is gondolhattunk s még így is alig tudtunk megszabadulni a keviék marasztaló vendégszeretetétől. S ahogy nyugodni tértünk, elgondolkozva a látottak és hallottak felett, örömmel teljesedett meg a szívünk, hogy imé, nem hiába indultunk utnak, hogy ez a nép tud lelkesedni s tenni! — ha kell a hazáért s hogy ahhoz a koszoruhoz, melyet fáradsággal, filléreinket összerakva csináltattunk s vittünk magunkkal — egy másik, egy hatalmasabb koszoru fűződik, a nemzet honszerelmének virágaiból, melyet, ha homlokod köré fonunk, tudom, hogy megsértett, felzaklatott lelked szeliden megbékél s örömkönyeket sirsz fönt az égben Kossuth apánk.

Harmadik nap.

Reggel, október 23-án, pénteken 8 órakor már ott állottunk készen a Kaszinó előtti téren s vártuk a jelt az indulásra Mezőtur felé. A város polgársága nem engedte, hogy gyalog induljunk el, s így kocsin indultunk kevéssel 8 óra után danolva, több előkelő polgártól kísérve keresztül a városon Mezőtur felé, jókedvvel és vidáman. Meg is érkeztünk hamarosan a város alá, hol a függetlenségi-kör elnöke: Fülöp János fogadott s ugyancsak ő is vendéglát meg délben a zárandokokat a Kaszinó helyiségében. A város utcái fel voltak lobogózva, az ablakokból a nők kendőiket lobogtatták felénk, a főgymnázium ifjusága az iskola előtt volt felállítva s lelkes éljenzéssel üdvözölt bennünket. Ugy 11 óra felé lehetett az idő, mire elrendezkedtünk a Kaszinóban, hol nemsokára kezdetét vette a tiszteletünkre rendezett ebéd. Ebéd közben Fülöp János, a függetlenségi-kör elnöke, Thuronyi Lajos és Gergely Antal lelkész urak s még többen gyönyörű magyar dikcióval üdvözölték kis csapatunkat. Részünkről Harsányi elnök, Erdei; Lisznyai és Brózik Eperjesről s e sorok írója igyekeztek megköszönni a szives fogadtatást. Ugyancsak ebéd alatt küldött egy lelkes mező-

turi hölgy a debreceni és eperjesi zászló tetejére egy-egy gyönyörű virágbokrétát. Két óra tájban indultunk utnak Szarvas felé, kisérve mindenütt a lakosság lelkesedésétől.

Az első megállás Tur és Szarvas között a Körös-révnél volt, hol átszállottunk a kompon. Nagyszerű jelenet volt. Mi az innenső parton folszállottunk a kompra; tuloldalón a töltesen ott állott a szarvasi diákság, kalapjával integetve felénk s e két csapatnak szíve, lelke összeforrott a nemzeti ima e szavaiban: „Isten áldd meg a magyart“.

Azután gyalog mentünk a diáksággal. Szarvas alatt Dancs Szilárd dr. üdvözölt bennünket, így értünk közvetlen a város alá, Szarvas legszebb helyére: a Körös-hid elé, hol „Isten hozott!“ feliratu diadalkapu volt felállítva s hol a szépségükről híres szarvasi leányok állottak sorfalat, virágokat szórva s kendőiket lobogtatva felénk. Itt dr. Mázor ügyvéd fogadott bennünket.

A fogadtatást az Árpád-szállóban egy kis vacsora követte, mivel indulandók voltunk B.-Szent-András és Öcsödön keresztül Kunszentmárton felé, hol utitervünk szerint meghálni akartunk. S így akarattunk ellenére is megbántottuk a jó szarvasiakat, kik minden rábeszélő képességüket elővették, hogy a továbbmenésről lebeszéljenek bennünket, de különösen megnehezelték ránk — úgy gondoljuk — a szarvasi szép leányok, mert úgy hallottuk, hogy egy kis parázs bál is kilátásba volt helyezve. De nekünk menni kellett; a cél, amelyet kitűztünk, nem engedte, hogy csak egy kevés időt is elmulasztjunk, s ezért a célért bizonyosan megbocsájtottak a szarvasi szép leányok is.

Igy indultunk el este 7 órakor, ki gyalog, ki kocsin, szakadó esőben Szarvasról, s Békés-Szent-Andráson s Öcsödön megpihelve, így érkezünk éjjel egy órakor Kun-Szent-Mártonba, hol fáklyákkal, zenével s nagy örömmel fogadták az idő viszontagságai által kissé elfárasztott ifjúságot. A város közepén mozsárgyuk durrogtak tiszteletünkre s a nép, dacára a kései időnek, ezrével jött üdvözlésünkre s lelkesedéssel szemlélte koszorunkat.

S a kis fáradtság után jól is esett aztán a vacsora s a jó bortól feltüzelődött a szív, a lélek s vége-hossza nem volt a sok szép nótának s az ékes beszédnek. De lelkesedtek is a kunszentmártoniak; s mikor pihenni tértünk, kicsi hiba volt, hogy hajba nem kaptak felettünk az elszállásolásnál. Volt ugyan egynehány köztünk, ki a házigazda szivességéből nem aludt egy cseppet sem azon éjjelen, de azért meg sem látszott rajtuk; boldogok voltunk, hogy így szeretnek bennünket. Eme szíves házigazdák közül csak egyet említek meg: dr. Pótor Sándor orvos urat, egykori debreceni diákot, ki véghetetlen szeretettel vendégelte — reggelig a hozzá elszállásoltakat. Áldja Isten érte.

Negyedik nap.

Szombaton aztán, 24-én reggel, nagy szeretettel bucsuzkodtunk s indultunk utnak Szentes felé, hová déli 12 órára elég vidáman meg is érkezünk, miután a határon elébünk jöttek s csikóbőrös kulacsos és pereccel traktáltak bennünket. A függetlenségi- és 48-as népkör helyiségében pompás ebéd várakozott reánk. Ott voltak az ebéden dr. Mátéfi Ferenc polgármester, Futó Zoltán, az aranyshajú szentesi pap s még számosan a velünk egyetérzők közül. Itt,

ebéd közben, üdvözölt bennünket a szentesi lelkes diákság. A pompás ebéd elköltése után 2 órakor ismét utnak eredtünk, kisérve a lakosság véghetetlen szeretetével és áldakívánásával. Legközelebbi megállóhelyünk Hódmezővásárhely volt, hol az éjet is eltöltendők voltunk. Itt szintén fáklyás küldöttség jött elébünk s az óriási menet beérve a városba, a Kossuth-szoborhoz vonult, hol gyönyörű kis ünnepélyben volt részünk. Innen, áthatva Kossuth apánk magasztos szellemétől, a nagyszabású társasvacsorára vonultunk, melyen a város derék polgármestere: Juhász Mihály, Endrey Gyula orsz. képviselő, Szikszay Dénes tanácsnok, több vásárhelyi polgár és diszes hölgyközönség vett részt. A vacsora alatt lelkes hangulat uralkodott, mely mindinkább fokozódott s végül a jelenlévő hölgyekkel együtt táncra perdült a diákság. Késő éjjel tértünk nyugalomra, hogy az álomnak is beillő valóságot még szebbé, kedvesebbé varázsolja az álmok angyala.

Ötödik nap.

Másnap aztán 8 órakor már utban voltunk kitűzött célunk: Szeged felé, hová délre meg is érkezünk, s hol egyes uri házakhoz elszállásoltak bennünket. Itt az egyetemi ifjúság, Polczner Jenő képviselő s 30 pár fehérruhába öltözött szegedi leány fogadott bennünket.

Délután 3 órakor összegyüleztünk s fölvonultunk Kossuth apánk sokat emlegetett szobrához, hogy az ott rendezett Rákóczi-emlékünnepély keretében letegyünk messze földről elhozott koszorunkat, ami meg is történt. Elnökünk lelkes beszédben tolmácsolta érzelmeinket s ugyancsak ő helyezte el a koszorut, melynek — az időtől egy kissé megviselt — hatalmas szalagja egyikén: „Kossuth apánknak, a debreceni kollégium ifjúsága“, másikján: „Kossuthnak, Debrecen polgársága“ volt olvasható.

Az ünnepség után, melyen vagy 20,000 ember vett részt, a Kass-szállodába vonultunk, melynek erkélyéről az alatt összegyűlt sokasághoz az ifjúság szónokai tüzes, lelkesítő beszédeket intéztek. A vacsora aztán, melyen a kassai és szegedi ifjúság is részt vett (mintegy 150-en lehettünk), lelkes hangulat közt folyt le. Különösen fokozta a lelkesedést Polczner Jenő, az ifjúság ez igaz barátja, dr. Kalmár Antal s több előkelő szegedi hölgy jelenléte. S ez a szeretetteljes együttlével méltó koronája volt fáradtságos utunknak s szíveinkbe is örök időkre szóló emlékeket vésett. A társasvacsora után egy része csapatunknak még azon éjjel 3 órakor, másik része pedig másnap délután, a város megtekintése után indult s érkezett vissza Debrecenbe, magával hozva egy csomó édes emléket s a szegedi hölgyeknek a debreceni Szabadságszoborra küldött gyönyörű csokrétáját.

S most, hogy idők múltán visszagondolunk a történetekre, elfog bennünket a boldogság — s örömünk forrása két ágból buzog. Az egyik a kötelesség teljesítéséből származott jó lelkiismeret, a másik a tapasztalat, a látott dolgok feletti boldogságunknak forrása.

Megtettük kötelességünket! Elégtételt adtunk annak a nagy szellemnek ország-világ előtt; ez kötelességünk volt, de örömünk és boldogságunk másik forrása abból az igazi, abból a hamisítatlan, lángoló honszerelemből fakad, melyet utunkban mindenütt tapasztaltunk, mely most is, itt az ősi falak között is körülöttünk leng, biztatva bátorítva bennünket a további küzdelemre, növekedve keblünkben minduntalan s ha ez a honszerelem így él és így munkálkodik bennünk ezután is, akkor:

„Árpád apánk, ne féltsd ősi nemzedet!“

B. M.

3a*

Félálomban.

*Éj van, ragyognak is a csillagok.
Aludnám, de aludni nem tudok.
Csendes álmom nem jön a szememre....
Szőke kis lány, te vagy az eszembe.*

*Ha lehunyom fáradt szempillámat,
A sötétben ragyogó fény támad.
Ragyogó fény s rám nevet mosolygva
Tündér orcád égi rózsabokra.*

*De ha feléd karjaim kitárom
S fölpillantok, — már színed se látom.
Ugy ellebben csalfa tündérszárnyad, —
Mindhiába sóhajtok utánad.*

*Aztán mintha volnék betegágyban,
Ugy jössz hozzám bánatosan, gyászban.
Szelid szemed mintha rám tekintne,
Kis kezeckéd mintha megérintne.*

*Majd meg ismét megjelenysz előttem
Hófehér ruhába öltözötten.
Menyasszonyi koszoru hajadba',
Ugy incselepsz messziről kacagva.*

*Édes rózsám, hagyj magamra, kérlek.
Saj, e lázban meghalok, elégek,
Beteg szívem eleped utánad....
Óh ha ébren ennyit láthatnálak!*

Baja Mihály.

Vajda szerelmi lírája.

— Tanulmány. —

(Folytatás.)

De nézzük tovább: hogy szeret Vajda?

A „Szerelmem átká“-ban kissé józan odaadással és büszkeséggel zengi, hogy szerelme olyan, mire kedvese nem is érdemes. De szeret szemébe nézni, mely fekete és lánggal ég. Sokszor keresztültör szenvedélyén a világi tisztesség előtt elpiruló szív kiáltása:

S e szép szemek napvilága
És ez izzó tűz-ajak,
Mindezek a bitorolt kéj
Oltárán lobogtanak?

Hazudság, kaján hazudság!
Hol venné e fényt szemed?
A teremtő nem hazudhat,
Hazudnak az emberek!

És hiszen hajnalfényben ragyogó szemének, — pedig hite nyomában örökre ott lappang az az átkos gondolat, hogy bár a lány még övé sem volt: mégis már későn félti! S úgy öleli át szerelmével, mint egy szép szobrot, mit a lázas szenvedély átkarol, de szerelméről vele sohasem beszél. Az egyik percben azt kiáltja: „Szeretlek, szeretlek régen!“ a másik pillanatban: „Nem szeretlek... mért hazudnám, hitegetném magamat“? — Majd ismét visszafordítva magára az átkot, fogadja hogy: „marcangolja széjjel a vágy, feszítse meg szívemet — odaadom...de belőle ki nem tépi képedet...“ Mit jelentenek ezek az ellentmondások? Hogy találjuk meg az igazságot az ilyen

végletek közt? A költő vagy szeret, vakon, feltétlenül, vagy nem szeret s csak poétai gyakorlatokat végez a szerelem hárfáján. — Mit mondjunk itt Vajdáról? Hazugnak nem lehet mondani, mert eszméinek, érzéseinek a tárgya, itt a szerelmi költészetében, nagyon is kézzelfogható igazság, valóság. Azt sem tehetjük fel róla, hogy csak játszanék ezekkel a magas indulatokkal. Talán megzavartlelki egyensúlyának hánykódása magyarázza ezeket a szilaj tagadásokat és kemény fogadalmaikat... Annyi kiérezhető minden sorából, hogy nagy kétségek közt hánykódik, midőn egy, a világ szemében megbélyegzett asszonyi személynek csatlakozik udvarába s kereng körülte, mint a bolygók a nap körül. Nehéz az embernek szakitani a földi, társadalmi szokásokkal, melyeket erkölcsi törvényekké faragnak, — s a költő hatalmas egyénisége küzd itt az emberekhez kapcsoló láncokkal; mig utoljára feledve mindent, széttépi azokat, leveti álarcát s a rászakadó végtelen szerelem hatalma alatt kiáltja szive feljajdulásával:

Hiábavalóság alakoskodásom.
Játszhatom-e hűtlent, ha szívem reped meg?
Nem, nem! Te vagy igaz, egyetlen bálványom,
S én vagyok, én, aki csak téged szeretlek!

Huszonöt himnusz-szerű költeményben állít magasztosan komor oszlopot szerelmének; s erre a fekete márványoszlopra gondolatainak arany-

betűivel metszi fel, hogy: „egy szekér borostyán nem ér föl egy kis maroknyi szerelemmel!” Vajda az elmulásnak és az eltévesztett szerelemnek a költője. A Gina emlékének szentelt dalokban úgy áll előttünk, mint egy olyan ember, akinek szerelme sohasem kezdődött, hanem mindig volt s mindig a szenvedély legmagasabb fokán lobogott. — Fel-tűnően kevés képet használ ezekben a szerelmi himnuszokban; pedig egyébként nem szokott képeket és hasonlatokat koldulni másoktól; sokszor pazon, szinte tultengésig, ontja. Ezekben a Gina-dalokban nagyobbára csak szenvedélyes szava hallik, amint vagy magával, vagy szerelmesével vívódik; talán anak a bizonyóságul, hogy az indulat legfelsőbb megnyilatkozása nem képek és hasonlatok szines mezében, hanem a zaklatott sziv szakadozott felkiáltásaiban talál magának legigazabb megjelenési formát. „Szeretsz-e te, vagy szeretted-e már? s ha nem: — szeretsz-e valaha? — Lehet-e az, hogy csak egyet szeress te, kit egész világ szeret?... Mi vagyok én te-hozzád képest? Hogy irhatnék rólad tökélyest? kit ragyogásod elvakít! — Szép vagy és hatalmas — hány-szor mondtalak mindenhatónak! — Ne kutass, ne nézz lelkembe...”

„Isten őrizzen meg attól! Légy kacér, vig, csapodár! Légy hiú, én gyöngyvirágom, légy hamis, begyes, rátartó és ne kérdezz, mit morogtam... Ver az isten engem mind a két kezével, tüzes ostorával, tüzes szerelemmel. Rab vagyok én, — tied a dicsőség, hatalom! Összetépted az én szivemet, a magadét el nem tépheted. Megmarad az igaz bírónak, szerelmemért bosszúállónak! De azért ne hidd, hogy nyugtot ad — óh nagyon is fáj a gondolat, hogy te sem lész boldog sohasem!” — Így emésztli magát szerelme tüzében; örökké kételkedve, habozva s mégis a vágnak, a birhatásnak szilaj akarásával! — Ugy tűnik fel, mintha az önkinzásnak legmagasabb kéje volna nála a szerelem. „Szerelem: mennyország; legalább úgy mondják. Én csak azt tudom, hogy nekem martiromság”. — „Halálos a törőd szivemben, mit vértanudként viselek”. — Hevülése a gye-henna tűzével való kacérkodás — mondja róla Erdélyi János.

S mikor így a szenvedély legmagasabb fokáig felcsigázta szerelmi vívódását: egyszerre visszaszáll Vajda mintegy önmagába, az elmulás fekete gyászával fedett lelke mélyire; mikor kedvesének legragyogóbb szépségét zengi, mikor már maga

sem tud többet mondani róla, megüti zeneszer-számján e himnuszok szárnyalása után az elveszt s szomorú érzésének hangját:

Hóhér idő, ádáz kezével
Letörli ajkad biborát,
Bepókhálózza csúf redővel
Fölséges arcod himporát.

Óh, szörnyü törvény, gyásztílet!
Mit senkisé megkerülhet el,
Hogy itt születni oly nagy vétek,
Miért mindennek halni kell.

— És nem marad fenn semmi rólad,
Csak dalomban eszméd, neved.
De mint az istent, föl nem fognak,
S imádnak bár, nem értenek!

Ez a két utolsó sor legjobban mutatja, mennyire őszinte Vajdánál ez a hang. Szerelme tárgyát nemcsak isteniti, hanem a maga imádata mellé odafüzi az emberek együttes hódolatát is. Amit maga érez, annyira hatalmasnak érzi, hogy azt tudja: azt mindenkinek érezni kell!

Ez a Gina, ez a hideg szobor, akit a világ Oroszi Georgina néven, nem épen halhatatlan színésznőnek ismer, tüneményes leányalagnak tűnik fel előttünk a róla nevezett dalokban: „E nő hatalma nem annyira a szellem erejében és fenségében rejlik, mint inkább ama kegyetlen, hideg tökéletességben, mely épen nyugodtságával kelti fel hódolóinak szivében a vihart. Titokzatában van a hatalom; büszkeségében, előkelő közönyében a végzetes, tébolyító erő. Tündöklő problémaként ragyog a költő előtt, kinek szenvedélyei minden nyugtató láncot letépnek magukról s szabadon zajlanak — a kimerülésig”. (Endrődi S) — Vajda életében egyszer megházasodott. De ennek a viszonynak hamarosan vége szakadt. Lehet, hogy a nőben is volt hiba, kit magához akart láncolni társul egy életre; de valószínűbb, hogy maga Vajda volt az oka elválásuknak.

Nem is olyan természet ő, aki csendes békével hordozhatná a házasság kedves igáját s ebben a családi nyugalomban eltemetné lázongó szive hajdani lángolásait. Az ő szerelme szinte megkivánta, hogy a sziv vágyában mindig maradjon valami elérhetetlen s a sziv mindig vergődjék ezért a kivívhatatlanért. Vajda, a költő, talán meghalt volna, ha szivének nem maradt volna több kivánni valója. S amint így érzelmi költészetében szive harcol valami elérhetetlenért, költészete gondolati részében viszont lelke döngeti mintegy

az örökkévalóság kapuját; s vergődik a lét és nem lét kérdésének szomorú határán. — Gináért is azért lángol olthatatlanul, mert érzi, tudja, hogy soha nem lehet az övé. Egy léleknek ez a nyakaskodása visszásnak tűnhetik fel józan emberek előtt; de, ha nem különködő s félreismert lángészt játszó is minden költő, annyi bizonyos, hogy a szívet és lélekkel dolgozó idegrendszerében több a finom változatosság, több a szembeszökő, a mindennapisságtól eltérő vonás, mint egy rendes nyárspolgáréban. — Vajda szereti az összetett

jellemeket. „Ideáljai nem hétköznapi jelenségek. A mennyei szent együgyűség, ki egyformán tekint lepkére, füre, virágra s az emberre is, csak szánó mosolyt kelt ajakán, de szerelmet nem ébreszt szívében. Neki bonyodalom kell, komplikált jellemek, uralkodó, hideg, zsarnok hatalmak, fölfoghatatlan, titokszerű lények, szóval: a lélek misteriuma, szövevényei“. (Endrődi.)

Oláh Gábor.

(Vége következik.)

Ifjusági birek.

A Magyar Irodalmi Társulat mult jelentésünk óta két rendes, egy rendkívüli s egy diszgyűlést tartott. A rendes gyűlések határideje okt. 24. és november 7., melyeken szavaltak: Tóth Endre A krakéler-t Gabányitól középsikerrel, ugyan ő Csokonai emlékezetét Csánki Benjáminól kevésbé sikerülten; Gottlieb Márton Heroikus Csokonai ünnepén c. költeményét kevésbé sikerülten; Reke Kálmán, Tóth József: Csokonai emlékezetét ugyancsak harmadik fokra bírálva; Kincses László Csokonai emlékezetére c. költeményt Kovács Istvántól közép sikerrel és Göbel Károly Csokonainak A Reményhez c. költeményét első bírálati fokra méltatva. Ezen, Csokonairól szóló vagy Csokonaiából vett költemények versenyszavaltat tárgyát képezvén, a társulat választmánya által kitűzött 10 koronás komoly szavaltati pályadíjat Göbel Károly nyerte el. A nov. 9-iki rendkívüli közgyűlésnek a Csokonai ünnepélyen tartandó vig szavaltatnak verseny útján való megállapítása képezte a tárgyát. A versenyben részt vettek: Baróthy István Csokonai Dorottyájának egy részletével, Tóth Endre Petőfi Ivásközben c., Szávay Zoltán Petőfi, Csokonai c. költeményével. A versenyből győztesen Baróthy István került ki, s így a társulat a vig szavaltat pályadíjával kitűzött 10 koronát neki ítélte oda. A rendes gyűléseknek tárgyát képezte a már fentebb jelzett szavaltatokon kívül Gottlieb Mártonnak A szavaltatról tartott értekezése és Weisz Mórnak Átok c. elbeszélése, kiknek előadása, illetőleg felolvasásáért a társulat jegyzőkönyvi köszönetet mondott. A választmányi gyűléseknek legfontosabb tárgyai a Csokonai ünnep rendezése, a Hódy Béla s a társulat elnöke közt felmerült incidens elintézése s Varga Csongor ügye volt, valamint az Erdélyi András és Varga Domokos között a társulat egyik ülésével kapcsolatos tetteges bántalmazásának kérdése. Az utóbbit a választmány hatáskörébe nem tartozónak tekintvén, azt elutasította. A Varga Csongor ügyében, ki a Csokonai-ünnepély meghívóit az illetőkre sérelmes jelzésekkel és bántó módon címezte, Varga Csongort a társulat megkövetésére ítélte s kimondta, hogy a jegyzőkönyvnek ide vonatkozó részét mindazoknak megküldi elégtételadás és bocsánatkérés képen, kik ilyen sérelmes meghívót kaptak. A Hódy Béla és Erdei Károly elnök közötti incidens felett pedig, mely szerint Hódy Béla az elnök kiutasításának eleget nem tett, mivel Hódy Béla kijelentette,

hogy az egész tévedésen alapult és sajnálja, — a választmány napirendre tért. Megemlítjük még itt azt, hogy a társulat választmánya ellen a legutóbbi ülésen Kiss Pál és Szávay Zoltán joghallgatók bizalmatlanságot jelentettek be.

A jogász-matiné sikere. A Jogász Segítő Egylet november 8-iki matinéja ugy erkölcsileg, mint anyagilag a lehető legfényesebben sikerült. A már közölt művészeti élvezetet nyújtó műsort óriási közönség hallgatta végig, pedig a diszterem minden összezsufolás mellett sem volt képes a közönség nagy részének befogadására. Fényes bizonyosága volt ez ünnepély annak, hogy a közönség a joghallgató ifjuság érdekeiért áldozni, ilyenü ünnepélyei iránt érdeklődni tud, lelkes biztatás a vezetők részére a további buzgókodásra. A matiné összesen 319 korona 60 fillért hozott be. A kiadások 115 koronát képviselnek. Így tiszta jövedelem 204 korona 60 fillér. Hozzá számítva ez összeget a már eddig befolyt pénzekhez, a Joghallgatók köre javára mintegy 840 korona kezeltetik takarékpénztárilag. Ez összeget fogja növelni a november 28-án rendezni szándékolt második jogászünnepély is, melynek műsoráról később emlékezünk meg.

Csokonai ünnep. A Magyar Irodalmi Társulat, tekintettel a Csokonai-kör november 17-én, a költő születésnapján tartott hasonló jellegű ünnepélyére, Debrecen halhatatlan lantosának születési évfordulóját e hó 15-én ünnepelte meg kettős ünnepség keretében. Dél előtt 10 és fél órakor a költő szobrához vonult le, hogy elhelyezze ott a megemlékezés koszoruját. Az ünnepély az egybesereglettek Himnuszával kezdődött, mely után Kincses László szavalt el Kovács István alkalmi ódáját. Utána Szarka Lajos állt a talpazat márványára, így beszélvén a költőhöz:

Csokonai Vitéz Mihály!

Megemlékeztvén e mai napon minden te dolgaidról, babérlevelekből, szívünk érzelmiből koszorut fontunk s eljöttünk ide, hogy fáradozván a muzsáknak emelt ezen oltár körül, tisztességet tégyünk neked s elhelyezzük koszorunkat halhatatlanságod oszlopára.

Eljöttünk pedig úgy is, mint tagjai azon Magyar Irodalmi Társulatnak, melynek kezdete te és azon kevesek valának, kiket a te alacsonynak, a szép lelkekkel összeférni nem tudónak vádolt, de örökké azokkal társalkodó lelked a költészet művelésére, az örök szépnek és eszményinek magatokban való eljegyzésére, lelketeknek ki-

csinosítására egybegyűjtött, hogy ünnepeljük benned a költő mellett társulatunknak voltaképi alapítóját; de eljöttünk úgy is, mint magunk is azon kollégium diákjai, melynek egykor te is tagja valál, hogy becsülést adjunk benned a kollégium legnagyobb és legjobb diákjának, mindenha diáktestvérünknek és büszkeségünknek.

Százharmincadik fordulása ez a nap születésednek, egyben örömkönnök és bánatos elborulásunknak is napja.

Örömkönnök és vigasságunk napja ez nemcsak azért, mert benned, a halhatatlanok pantheonjába közülünk emelkedett kiválót és jeleset, de általad azon magasabb hatalom és igazság diadalát is ünnepeljük, mely bánatmalink és hányattatásainkban mindnyájunknak édes reménységünk és vigasztalásunk s mely sorsodon is oly fényesen bizonyította meg magát. Letéphette, összetörhetette a harag és boszu vihara jövőd reményfájának virágait és lombját, annyira, hogy mi keze után maradt, vándorbotul is alig volt elég: ama magasabb igazság szavára vándorbotod a dicsőség szebb virágaival kivirágzott, mint egykor az Áron vesszeje! Elszakíthattak könyezve búcsuzó barátaid kelbeléről: ama magasabb igazság a világ-csodálta szellemek égi társaságában — kik közé úgy vágyódtál — adott neked örömkönnökkel fógadó új barátokat! Kitérülhettek az iskolai anyakönyv avult lapjairól, ama magasabb igazság csillag-betűkkel s az örök dicsőségbe írta be nevedet! S kinek helyed nem vala e kollégium tisztos falai között: ama magasabb igazság a halhatatlanság ragyogó csarnokaira méltatott.

Ne volna-e hát nagy a mi örömkönnök és vigasságunk?!...

De hogy az örömkönnök ikertestvére a bánat! Hogy ennek a napnak, a búbanatos elborulás napjának is kell lenni!...

Nem azért, mert a születés a halál gondolatát is kiváltja lelkünkben; nem azért, mert e márványoszlop aranyzámai a bölcsőhöz oly közel mutatják a koporsót. A nádas éghet, világhat napokig és hónapokig, a villám csak egy pillanatra vakít és ellobban. Megújuló örök törvény a természet és embervilágban: ha fáj is, sirni rajta nincs okunk.

Más az, mi borulattal üli meg szívünk!...

Századok öregbedő, növekedő dicsősége építette, fényesítette meg a mi főiskolánkat s ha dicsőség ennek az óriási alkotmánynak minden téglaköve, sarkköve, koronájának legszebb és legmaradandóbb fényű gyémántja a te dicsőséged. És mégis, megállva ilyen tájt szobrod előtt, évről-évre hiába keres talpazatán tekintetünk egy koszorút.

Az a kollégium, melyet te dicsőséggel úgy megékesítettél, téged egy babérrel sem ékesít meg, azok a te világi nexus szerinti igazgatóid, akiket te kéréllő szavadal, kéréllő sziveddel úgy megkövettél, csak nem hozzád el hozzád a kiengesztelődés koszoruját... Nem... Nem...

Pedig de volna helye annak a koszorúnak ezen a talpazaton! Pedig külsőleg is de szépen feloldódhatnék a százados ellentét abban a koszoruban! Padig de fonségesen megható lehetne, ha egyszer nemcsak a te diákságod jönne el hozzád egy ily napon, hanem ünnepit öltene a hivatalos kollégium is s a béke és megengesztelődés cipruságát, mi sírodon nem hajthatott ki, letenné szobrod talpazatára s az élő a halottnak megbocsátana!...

Majd talán egy boldogabb időben...

Addig is hadd hirdesse szeretetünket és dicsőségdet e társa nélküli koszoru, melyet a Magyar Irodalmi Társulat nevében szobrodra ezennel elhelyezek s hadd várja a megbocsátásnak ama másik koszoruját...

Vajha ne várja sokáig!

Vajha ne várja hiába!

A beszéd végszavai alatt elhelyezte a Magyar Irodalmi Társulat babérkoszoruját a szobor talpazatán. Az ünnepély

a Szózáttal ért véget. Az ünnep második része a főiskola dísztermében d. u. 5 órakor vette kezdetét. A termet zsúfolásig megtöltő közönség érdeklődése mellett nyitotta meg Erdei Károly, a társulat elnöke. Az ünnepély legkiemelkedőbb pontját természetesen Jánosi Zoltán debreceni lelkész felolvasása tette, ki „Absolon” című, a magyar tudományos akadémia által dicsőretekkel kitüntetett tragédiájából mutatott be hosszabb részt, a közönség meg-megújuló tapsaitól jutalmazva. Hajdu László Pfeifernek két eredeti, 1809-ből való Csokonai-dalát énekelt el igazi művészettel, kísérvé Balogh István zongora-játékától. Göbel Károly Csokonainak »A reményhez» című költeményét, Baróthy István a »Dorottya» egy részletét szavalta. Hangos és állandó kacajjal kísért szavalatát több kisebb darabbal meg-kelle szereznie. A főiskolai énekar Csokonai-darabokkal nyitotta és zárta az ünnepélyt. A társulat céljaira ez alkalommal önkéntes adományok folytán 52 korona 09 fillér gyűlt. Adakoztak: Szele György 4 koronát; Simon Károly (Hadház), N. N. (Hadház), N. N., Csiky Lajos, Jánosi Zoltán, Sass Béla, Karai Sándor, Kovács Mihály 2—2 koronát; Ormós Gábor, Nagy József, Nagy Lajosné, N. N., Kerekes N.-né, dr. Nágel Zsigmond, Végh Gyula, Joó Istvánné, Kardos Albert, Szikszay Aladár, dr. Kovács Sándor, Bara Gyula, Satószky Istvánné, Nagy Elek 1—1 koronát; Müller Béla 1 korona 40 fillért; Szilágyi József 50 fillért; N. N. 30 fillért. Perselyben gyűlt 15 korona 89 fillér. Fogadják a jótékony adakozók ez uton is a társulat halás köszönetét.

Tanári székfoglaló. Dr. Szabó Márton, az ujonnan felállított földrajz-történelmi tanszék fiatal tanárja, e hó 14-én tartotta meg tanári székfoglalóját, melynek tárgyát a jobbágyok teherviselése képezte. Vele a főiskolai tanárok tagjainak száma 42-re emelkedett.

Sikertelen pályázat. Jeleztük, hogy a Magyar Irodalmi Önképző Társulat pályázatot hirdetett egy a Csokonai-ünnepélyen elszavalandó ódára. A pályázaton egy mű vett részt, melynek azonban a bíráló bizottság a díjat nem tartotta kiadhatónak.

Budapesti hírek. Az Egyetemi Kör irodalmi szakosztálya, Oláh Gábor vezetése alatt, már szeptember közepe óta olyan eleven és tartalmas működést fejt ki, hogy ez idő szerint tulajdonképen mozgató ere az egész egyetemi kör életnek. A szakosztály szombat esténként tartja gyűléseit. Eddig megünnepelte október 6-át és Arany János halálának emlékeztetét. December elején Vörösmarty-ünnepélyt rendez. Folyó hó 14-én pedig érdekes irodalomtörténeti gyűlést tartott, melynek műsora a következő: Ányos Pálról felolvasott **Dongó Orbán bh.** Bajza Józsefről felolvasott **Juhász Gyula bh.** Vajda Jánosról felolvasott **Oláh Gábor bh.** Reviczki Gyuláról felolvasott **Gyökössi Endre jh.** Zempléni Árpádról felolvasott **Gulyás József bh.** Ezenkívül szavalattal közreműködtek: **Konkoly Elemér jh., Mihály Lajos bh.** és **Mihálovits Alajos bh.** A szakosztály jegyzője **Madai Gyula,** alelnöke **Gyökössi Endre.** A zenekar vezetője, mely szintén a szakosztály szolgálatában áll, **Lengyel Dezső.**

Jogász estély. E hónap 28-án, szombaton délután 5 órakor az ev. ref. főiskola dísztermében a Debreceni Joghallgatók Köre javára rendezendő u. n. Jogász-soirée műsora a következő: 1. Nyitány, előadja a főiskolai zenekar. 2. Szerenád monolog (Makai Émiltől), előadja Kuthy Anna urleány. 3. Zongora-szólo, előadja P. Nagy Zoltán. 4. Humoros felolvasás, írta és felolvassa Vályi Nagy Gusztáv joghallgató. 5. Jó éjt. Abt F.-től Aranyvirág operettből, éneklő Kovács Margit urleány, zongorán kíséri Jóna Kálmán. 6. Komoly szavalat, előadja Pirkler Ernő joghallgató, zongorán kíséri Harsányi Géza joghallgató. Bélépti díj 2 korona. Karzat 20 fillér. Meghívók nincsenek kibocsátva. Jegyek Békés Lajos üzletében kaphatók.

Egy lépés az egyetem felé. A debreceni egyetem régóta vajdó kérdése egy lépéssel, pedig hatalmas lépéssel, ismét közelebb jutott a megvalósuláshoz. E hó 13-án ugyanis a főiskola igazgatótanácsa elhatározta, hogy az 1904. év szeptember havában négy új bölcséleti tanszékét állít fel és tölt be a főiskolán. A négy tanszék mindenike

magyar irodalmi lesz, vagyis a jövő évben már megnyílik kollégiumunkban a tanárképző fakultás. Az egyetem ügye és e kérdések különben most kerültek tárgyalás alá a 24-én kezdődött egyházkerületi őszi közgyűlésen. Pár év hát csak és az édes álom megvalósul: Debrecennek és abban református egyházunknak egyeteme lesz.

Szerkesztő üzenetei.

Makka és Okka, Szatmár. Hogy vagytok? Mit csináltok? Irta volna már, mióta bent vagy, de mind a két kezem megfagyott, e miatt ujjaim úgy megdagadtak, hogy hajlítani is alig tudtam. Azt hiszem, tavalyi eredetű a fagyás s ez csak olyan kiújulás féle. Most már gyógyulóban van, bár még mindkét kezem csúnya. Csókollak mindőtöket.

O. G., Budapest Megkaptam, köszönöm. Az üzenetet B. M. és E. K.-nak is átadtam. Csokonai és a latin költőket annak idején várom és szívesen látom, valamint decemberi írtétek híre is kellemesen lepott meg.

Toty, Szatmár. Rendőrfogalmazóvá való kineveztetésed alkalmából nemcsak hogy meg nem vetlek, sőt üdvözöllek. Mig mi itt ülünk a poros padok között, te már keresel. Sok szerencsét.

Gy. E., G. J. Budapest. Ha az E. K. irodalmi szakosztályában tartott felolvasástokat rendelkezésemre bocsátanátok, nagy köszönettel venném. Az ötödik számban meg-

kezdeném közlésüket esetleg párhuzamosan, hogy a vén szemüvegesnek se kelljen sokáig várni a maga Csokonaijával. Ha nincs azért ellenetekre küldjétek el, még pedig hamar, hogy tudjam magam mihez tartani s ne gondoskodjam más e nemű dolgozatról. Nem árt, ha örzöül egy pár verset is rendeltek mellé. Közlésüket az 5-ik számban tervelem megkezdeni s így még e hó folyamán várom.

M. I., Budapest Hát csak nem tudsz szóra jönni? Irhatnál valamit a pestiekről, hogy kiragadj bennünket ebből a helyi jellegből? Aztán egyébbel is fölkereshetnél néha! Miss Mary üdvözöl mindhármótokat.

Bethlen Gábor-kör. Intézkedtem s kéréstek teljesítve van, már csak azért is, mert a kör annak idején nekem is adott egy éjszakai pihenést. Viszontszolgálatképen nagy nevű íróntötek: R. E.-től eszközölj ki egy elbeszélést és ezt minél előbb juttasd el hozzám. A viszontlátásig. N. B. A küldeményt megkaptam.

H I R D E T É S E K.

Komáromi Józsefnél

Debreczen, Piac-utca 12. szám alatt minden
5 korona vásárlásra **ajándékol** egy **fényképező gépet** kapni ingyen tanítással.

Alapított 1805

Csáthy Ferencz

bel- és külirodalmi

könyv- zenemű- és papirkereskedése

DEBRECZENBEN,

II. kerület, Egyháztér, 2-ik szám alatt

(a nagytemplomnál).

Ajánlja dús raktárát a tudomány minden ágából, minden nyelven

KÖNYVKERESKEDÉSÉT

az irodalmi téren előforduló jelenségek gyors megszerzésére. Megrendelések árfelemelés nélkül a leggyorsabban s pontosan eszközöltetnek.

A legújabb és legkedveltebb **zeneművek nagy raktára**, zeneművek kívánatra megtekintésül is küldetnek.

Lombfűrészeti minták és deszkák dús raktára.

Végre 10,000 kötetből álló magyar és német **kölcsönkönyvtárát** legillőbb árák mellett. E tekintetben kellő felvilágosítást nyújt a kölcsön-könyvtár jegyzék.

Szolid szabott árák!

Az ifjuság részére

legújabb divatú

kalapok, czilinderek, chikkes nyak-

kendők, fehérenműek,

legjobb gyártmányú budapesti czipők,

keztük, harisnyák, sétabotok és esernyők,

pénc-, szivar és cigarett-tárczák

legnagyobb választékban kaphatók

Fekete Jakab

úri divat és kalap gyári raktárában

DEBRECZEN, Főtér, Kistemplom mellett.

Az ifjuságnak 5% engedmény.

Szolid szabott árák!

Rózsavölgyi és Társa udvari zenemű kereskedésében

Megjelent! Rózsavölgyi Endre. 25 eredeti magyar dal. Irta: Gyökössi Endre. Zenéjét

énekhangra és zongorára szerző: **Lenyel Dezső.** — Ára 4 korona. — A kik szerkesztőségünkben rendelik meg, 3 korona kedvezményes áron kapják.